

14. STRUČNI SASTANAK LABORATORIJA OVLAŠTENIH ZA ISPITIVANJE VODA S PREGLEDOM NOVIH ZAKONSKIH I PODZAKONSKIH PROPISA IZ PODRUČJA ZAŠTITE VODA

mr. sc. Željka Dikanović Lučan, dipl. ing.

U Malom Lošinjju je od 19. do 22. travnja 2016. godine održan 14. stručni sastanak laboratorija ovlaštenih za ispitivanje voda u organizaciji i pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede (Uprave vodnoga gospodarstva) i Hrvatskih voda (Glavnog vodnogospodarskog laboratorija).

Cilj ovoga 14. stručnog sastanka je kroz čitav niz stručnih usmenih i prezentacijskih izlaganja prenijeti najnovija dostignuća u analitičkom radu te kroz zajednička druženja razmjenom znanja i iskustava dodatno doprinijeti poboljšanju suradnje među stručnjacima iz područja vodnoga gospodarstva. Isto tako, važna je kvalitetna razmjena informacija između Ministarstva poljoprivrede, Uprave vodnoga gospodarstva, Hrvatskih voda, Hrvatske akreditacijske agencije i ovlaštenih laboratorija koje će dodatno doprinijeti unapređenju i svrsishodnijoj primjeni zakonskih propisa u segmentu zaštite i upravljanja vodama.

Stručnom sastanku su prisustvovala 124 predstavnika nadležnog ministarstva, Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Hrvatskih voda, znanstvenih institucija, ovlaštenih laboratorija te poslovnih partnera laboratorija

Pozdravni govor pomoćnice ministra poljoprivrede Elizabete Kos

(Shimadzu d.o.o., KemoLab d.o.o., Alphachrom d.o.o., Mettler – Toledo d.o.o., Merck d.o.o., Kobis d.o.o., Asolutic d.o.o., Primalab d.o.o., Hebe d.o.o., Elimp d.o.o. i Dem d.o.o).

Otvaranju Stručnog sastanka prisustvovali su visoki dužnosnici Ministarstva poljoprivrede, pomoćnica ministra poljoprivrede za vodno gospodarstvo **Elizabeta Kos, dipl. ing.** (Uprava vodnoga gospodarstva), generalni direktor Hrvatskih voda, **mr. sc. Ivica Plišić** sa suradnicima, te gradonačelnik grada Malog Lošinja, **gosp. Gari Cappelli**, koji su se pozdravnim riječima obratili svim sudionicima Stručnog sastanka ukazujući na izuzetno veliki značaj i doprinos ovlaštenih laboratorija vodnom gospodarstvu i upravljanju vodama, zaštiti vodnih resursa i okoliša.

Kroz tri tematske cjeline: Zakonski propisi i njihova primjena, Zaštita voda od onečišćenja i Nadzor kakvoće rada ovlaštenih laboratorija, prezentirano je 21 usmeno izlaganje te 11 posterskih radova.

U Republici Hrvatskoj zaštita voda se temelji na odredbama planskih dokumenata upravljanja vodama kao što su: Strategija upravljanja vodama (Narodne novine, broj 91/08) i Odluka o donošenju Plana upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016.–2021. (u postupku donošenja), Zakona o vodama (Narodne novine, br. 159/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14; u daljnjem tekstu: Zakon o vodama), Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva (Narodne novine, br. 153/09, 56/13, 154/14 i 119/15) te podzakonskim propisima donesenim na temelju Zakona o vodama i Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva.

U razdoblju od posljednjeg Stručnog sastanka laboratorija ovlaštenih za ispitivanje voda doneseni ili su u postupku donošenja sljedeći propisi iz područja zaštite voda:

- Odluka o donošenju Plana upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016. – 2021. (planski dokument upravljanja vodama koji je u postupku donošenja)

- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o standardu kakvoće voda (Narodne novine, broj 151/14)
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o standardu kakvoće voda (Narodne novine, broj 78/15)
- Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o određivanju osjetljivih područja (Narodne novine, broj 141/15)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda (Narodne novine, broj 140/15)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (Narodne novine, broj 3/16)

U uvodnoj prezentaciji predstavnice Ministarstva poljoprivrede, Uprave vodnoga gospodarstva ukratko su predstavljani prethodno navedeni propisi.

Odluka o donošenju Plana upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016. – 2021. (u postupku donošenja)

Plan upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016. – 2021. (u daljnjem tekstu: Plan) temeljni je planski dokument za šestogodišnje razdoblje. Pravni temelj za donošenje Plana je članak 36. Zakona o vodama. Plan izrađuju Hrvatske vode, a ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo predlaže isti na prihvaćanje Vladi Republike Hrvatske, nakon provedene strateške procjene utjecaja Plana na okoliš i usuglašavanja istoga s drugim resornim tijelima i susjednim zemljama.

Ovaj Plan predstavlja novelaciju Plana upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2013. – 2015. (Narodne novine, broj 82/13). Sukladno odredbi članka 112. stavka 3. Zakona o vodama, sastavni dio Plana je i Plan upravljanja rizicima od poplava, a osnovu za izradu istoga čine karte opasnosti od poplava i karte rizika od poplava, koje su objavljene na mrežnoj stranici Hrvatskih voda.

Plan se odnosi na vodno područje rijeke Dunav i jadransko vodno područje. Isti sadrži pregled stanja voda, pregled sustava praćenja stanja voda, program mjera za unaprjeđivanje stanja voda i postizanje ciljeva zaštite vodnog okoliša, a to su postizanje i očuvanje dobrog stanja voda radi zaštite života i zdravlja ljudi, zaštite vodnih i o vodi ovisnih ekosustava kao i ciljeve za upravljanje rizicima od poplava, program mjera za ostvarenje tih ciljeva uključujući preventivne mjere, zaštitu, pripravnost, prognoziranje poplave i sustave obavještavanja i upozorenja s ciljem smanjenja mogućih štetnih posljedica poplava na ljudsko zdravlje i vodni okoliš.

Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o standardu kakvoće voda (Narodne novine, broj 154/14)

Pravni temelj za donošenje Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o standardu kakvoće voda (u daljnjem

Organizacijski odbor Draženka Stipaničev i Željka Dikanović Lučan

tekstu: Uredba) je članak 41. stavak 1. Zakona o vodama.

Ovom Uredbom izmijenjene su i dopunjene pojedine odredbe Uredbe o standardu kakvoće voda (Narodne novine, broj 73/13) koje se odnose na usklađivanje naziva i sadržaja Metodologije uzorkovanja, laboratorijskih analiza i određivanja omjera ekološke kakvoće bioloških elemenata kakvoće i Metodologije monitoringa i ocjenjivanja hidromorfoloških pokazatelja.

Navedene Metodologije su po svojoj naravi stručni dokumenti u kojima se detaljno propisuju postupci ocjenjivanja ekološkog stanja voda na temelju bioloških elemenata kakvoće te način provedbe hidromorfološkog monitoringa u rijekama i standardizira se način ocjenjivanja stanja tekućica na temelju hidromorfoloških pokazatelja.

S obzirom na to da je riječ o stručnim dokumentima, a uvažavajući pozitivnu praksu ostalih zemalja članica EU (npr. Slovenija, Slovačka), usvojen je prijedlog da ih umjesto Vlade Republike Hrvatske, kako je prvotno bilo propisano, donesu Hrvatske vode, kao pravna osoba za upravljanje vodama.

U svrhu usklađenja s Direktivom Komisije 2014/101/EU od 30. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za djelovanje zajednice u području vodne politike, navedene metodologije su novelirane 12. travnja 2016.

Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o standardu kakvoće voda (Narodne novine, broj 78/15)

U Uredbi o izmjenama i dopunama Uredbe o standardu kakvoće voda u pravni poredak Republike Hrvatske bilo je potrebno prenijeti Direktivu 2013/39/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o izmjeni direktiva 2000/60/EZ i 2008/105/EZ u odnosu na prioritete stvari u području vodne politike (Tekst značajan za EGP) (SL L 226, 24. 8. 2013.).

Direktiva 2013/39/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o izmjeni direktiva 2000/60/EZ i

Sudionici Stručnog sastanka

2008/105/EZ u odnosu na prioritetne tvari u području vodne politike utvrđuje, a isto je preneseno u Prilog 5. „Popis prioritetnih tvari i standardi kakvoće okoliša za prioritetne tvari i druge onečišćujuće tvari za površinske vode“ ove Uredbe:

- revidirane standarde kakvoće okoliša (SKVO) za neke od prioritetnih tvari,
- SKVO za novoutvrđene prioritetne tvari iz skupine biocida, sredstava za zaštitu bilja i industrijskih kemikalija (Prilog 5.) te utvrđuje SKVO za neke od prioritetnih tvari u bioti,
- SKVO za neke od prioritetnih tvari u bioti.

Nadalje, Uredbom se uvodi i monitoring:

- tvari sa Popisa praćenja koje se moraju pratiti na četiri mjerne postaje jednom godišnje,
- monitoringbiote - u bioti se mora pratiti 11 tvari na oko najmanje 120 mjernih postaja, jednom godišnje i
- monitoring 12 novih prioritetnih tvari na oko najmanje 120 postaja učestalošću od 12 puta godišnje.

Ovom Uredbom je u potpunosti prenesen i Prilog II. Mjerila za utvrđivanje osjetljivih i manje osjetljivih područja koji je sastavni dio Direktive Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda.

Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o određivanju osjetljivih područja (Narodne novine, broj 141/15)

Pravni temelj za donošenje Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o određivanju osjetljivih područja (u daljnjem tekstu: Odluka) je članak 49. stavak 2. Zakona o vodama.

Osnovna svrha donošenja ove Odluke je ispunjavanje obveza iz EU Pilota Europske komisije (Broj: 7437/15/ENVI) – Prijenos Direktive Vijeća 91/271/EEZ od 21.

svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (SL L 135, 30.5.1991.) u pravni poredak Republike Hrvatske, odnosno detaljnije objašnjenje kartografskog prikaza osjetljivih područja koja ostaju ista kao i u Odluci o određivanju osjetljivih područja (Narodne novine, broj 81/10) (Prilog I.).

Ovom Odlukom se pored kartografskog prikaza osjetljivih područja navodi i popis osjetljivih područja, s identifikacijskom oznakom područja (u Registru zaštićenih područja – područja posebne zaštite voda, koji vode Hrvatske vode), kriterijem zbog kojeg je pojedino područje određeno osjetljivim (eutrofna/potencijalno eutrofna područja, zaštićena područja prirode, zaštićena područja zahvata vode za ljudsku potrošnju i sliv osjetljivog područja) te onečišćujućom tvari čije se ispuštanje ograničava (dušik i fosfor.) (Prilog II.).

Kriterij zbog kojeg je pojedino područje određeno osjetljivim propisan je Uredbom o standardu kakvoće voda.

Isto tako, na kartografskom prikazu ucrtane su oznake područja navedena u Popisu osjetljivih područja u Republici Hrvatskoj.

Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda (Narodne novine, broj 140/15)

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda (NN, broj 140/2015) (u daljnjem tekstu: Pravilnik) donesen je na temelju članka 221. Zakona o vodama i predstavlja izmjenu i dopunu Pravilnika o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda (NN, broj 74/2013). Donesen je uz suglasnost Hrvatske akreditacijske agencije.

Osnovna svrha donošenja Pravilnika je bilo otklanjanje određenih nedostataka koji su uočeni tijekom dosadašnje primjene Pravilnika o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda (NN, broj 74/2013), dodatno usklađenje s člancima 1., 3. i 6. Direktive Komisije 2009/90/EZ od 31. srpnja 2009. o utvrđivanju tehničkih specifikacija za kemijsku analizu i praćenje stanja voda u skladu s Direktivom 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (SL L 201, 1.8.2009.), u dijelu u kojem nisu u potpunosti usklađeni i nomotehnička poboljšanja u tekstu Pravilnika.

Pravilnikom su izvršene sljedeće izmjene i dopune:

- ovlašćivanje laboratorija za ispitivanje voda na pokazatelje obuhvaćene posebnim programima ispitivanja (članak 6. Pravilnika);
- određen je rok dostave rezultata sudjelovanja u programima ispitivanja sposobnosti Ministarstvu i to najkasnije 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu (članak 11. stavak 5. Pravilnika);
- ovlašteni laboratoriji dužni su obavijestiti Ministarstvo, pisanim putem, bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana pored prestanka

postojanja posebnih uvjeta iz članka 9. i 10. Pravilnika tijekom trajanja rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta i o promjenama posebnih uvjeta (npr. promjena aparature) (članak 12. stavak 2. Pravilnika);

- uz zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta potrebno je dostaviti izvadak iz sudskog registra koji više ne mora biti stariji od 30 dana niti u izvorniku ili javnobilježnički ovjerenom preslici (članak 15. točka 1. Pravilnika);
- obveze vezane za akreditaciju kod HAA, metodologiju i izradu izvješća o provedenoj validaciji metoda mora ispunjavati već pri podnošenju zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda, a ne nakon izdavanja Rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta (glava 8. Pravilnika);
- Prilog "Dodatni uvjeti ovlašćivanja" zamijenjen je novim Prilogom u kojem se više ne propisuje potrebna oprema i pribor za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja bioloških pokazatelja u vodi, jer je ista propisana u „Odluci o metodologiji uzorkovanja, laboratorijskih analiza i određivanja omjera ekološke kakvoće bioloških elemenata kakvoće" koju su donijele Hrvatske vode, a ista je objavljena na mrežnim stranicama Hrvatskih voda;
- usvojen je zahtjev laboratorija da se pod uvjetom stručnosti zaposlenika za ispitivanje fizikalno-kemijskih i kemijskih te ekotoksikoloških pokazatelja u vodi propiše i sanitarna struka;
- radne knjižice su zamijenjene potvrdama o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranja, a iste se prilažu kao dodatni prilog uz zahtjev.

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (Narodne novine, broj 3/16)

Pravni temelj za donošenje Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (u daljnjem tekstu: Pravilnik) je članak 60. stavak 3. Zakona o vodama.

Osnovna svrha donošenja Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda je ispunjavanje obveza iz EU Pilota – Prijenos Direktive Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (SL L 135, 30.5.1991.) u pravni poredak Republike Hrvatske.

Pravilnikom su izvršene sljedeće izmjene i dopune:

- uvedeni su izrazi za tehnološke otpadne vode, sanitarne otpadne vode te kišna rasterećenja s pripadajućim značenjima
- izrađeni su prilozi kojima se dopunio Pravilnik, a kojima su se industrijski sektori navedeni u Prilogu III, navedene Direktive, prenijeli u

Posterska sekcija

hrvatski pravni poredak. Prilozi se odnose na ispuštanje i utvrđivanje graničnih vrijednosti emisija pročišćenih otpadnih voda iz objekata i postrojenja sljedećih industrijskih sektora:

1. Priprema i prerada voća i povrća (20),
 2. Priprema za tržište i prerada krumpira (21),
 3. Proizvodnja hrane za životinje iz biljnih proizvoda (22)
 4. Proizvodnja želatine i ljepila iz kože i kostiju (23).
- propisana je obveza kao i dinamika prikupljanja podataka o otpadnom mulju koji će se zatim dostavljati Europskoj komisiji. Postupak obuhvaća i Hrvatsku agenciju za okoliš i prirodu te Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.
 - preciznije su formulirane odredbe kojima se propisuju dodatni zahtjevi za pročišćavanjem komunalnih otpadnih voda koje se ispuštaju u osjetljiva područja (eutrofna/potencijalno eutrofna područja, područja za zahvaćanje vode namijenjena za ljudsku potrošnju, zaštićena područja prirode i ostala područja određenim osjetljivim područjima), u slivove osjetljivih područja te u površinske vode koje se koriste za kupanje za vrijeme trajanja sezone kupanja.
 - propisane su odredbe koje reguliraju projektiranje, izgradnju i održavanje sustava javne odvodnje otpadnih voda, uređaja za pročišćavanje otpadnih voda te projektiranje, izgradnja i održavanje građevina kišnih rasterećenja, a koja spadaju u opća pravila projektantske struke

Nadalje, otklonjeni su određeni nedostaci koji su uočeni tijekom dosadašnje primjene Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (Narodne novine, br. 80/13, 43/14 i 27/15).

Poseban naglasak tijekom cijeloga Stručnog sastanka stavljen je na tumačenje odredbi za primjenu Pravilnika o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti uzimanja

uzoraka i ispitivanje voda (Narodne novine, br. 74/13 i 140/15), koji je pred laboratorije postavio opće zahtjeve za osposobljenost koji su definirani normom HRN EN ISO/IEC 17025 (akreditacija), a sve većom globalizacijom i liberalizacijom tržišta, akreditacija laboratorija postaje jedan od temeljnih uvjeta opstojnosti laboratorija. Time se potvrđuje kompetentnost laboratorija za dosljednu i pouzdanu provedbu postupka ispitivanja s analitičkim rezultatima koji su prepoznatljivi kao valjani, sljedivi i točni.

Pravilnikom su propisani posebni uvjeti za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda, osim vode za ljudsku potrošnju sukladno posebnom propisu, osobito tehničke specifikacije ispitivanja i praćenja stanja voda, sedimenta i biote i emisija otpadnih voda, uvjeti tehničke opremljenosti, brojnosti i stručnosti zaposlenika. Pravna osoba (laboratorij) može obavljati djelatnost uzimanja uzoraka i ispitivanja voda ako ispunjava posebne uvjete i to uvjete pravne, poslovne i financijske sposobnosti i uvjete posebne osposobljenosti. Ukoliko laboratorij ispunjava sve navedene posebne uvjete izdaje mu se rješenje o ispunjenju posebnih uvjeta na razdoblje od deset (10) godina.

Što se tiče uvjeta posebne osposobljenosti, laboratoriji prethodno moraju biti akreditirani kod Hrvatske akreditacijske agencije sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025 Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija i to za najmanje jednu metodu za jedan pokazatelj ili skupinu pokazatelja, te ukoliko primjenjuje druge metode osim onih akreditiranih, uvjet je da su iste dokumentirane i validirane u skladu s normom HRN EN ISO/IEC 17025 ili drugim jednakovrijednim međunarodno priznatim normama.

Za dobivanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta za dokumentirane i validirane metode laboratorij je dužan, pored uvjeta pravne, poslovne i financijske sposobnosti te posebne osposobljenosti, ispuniti i dodatne uvjete ovlašćivanja i to uvjete tehničke opremljenosti i radnog prostora te stručnosti i brojnosti zaposlenika.

Sukladno zaključku s 13. Stručnog sastanka laboratorija ovlaštenih za ispitivanje voda koji je održan 2014. godine u Vodicama, Ministarstvo poljoprivrede, Uprava vodnoga

gospodarstva je početkom 2015. godine donijela „Naputak vezan za definiranje parametara validacija analitičkih metoda i izradu izvještaja o provedenim validacijama analitičkih metoda“ u čijoj su izradi sudjelovali članovi Povjerenstva za utvrđivanje ispunjenja posebnih uvjeta, osobito stručne osobe izvan Ministarstva koje imaju potrebna znanja za ocjenu ispunjenja posebnih uvjeta u pogledu validacija metoda kao i predstavnik ovlaštenih laboratorija. Osiguranje kvalitete i validacija metoda su ključne komponente u programima uzorkovanja i ispitivanja voda. Pojam sljedivosti obuhvaća upotrebu dokumentiranih standardiziranih metoda, upotrebu SI jedinica i certificiranih referentnih materijala.

Cilj donošenja navedenog Naputka je bio donošenje kriterija validacije kako bi članovi Povjerenstva na isti način ocjenjivali ispunjenje posebnih uvjeta, odnosno kako bi svi laboratoriji koji podnose zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta na transparentan način mogli izraditi izvješće o validaciji analitičkih metoda. Naputak je bio prosljeđen svim ovlaštenim laboratorijima na znanje.

Danas možemo reći da su validacija metoda, kao i procjena mjerne nesigurnosti, postali rutina u ovlaštenim laboratorijima za ispitivanje voda, za što je uvelike zaslužna i akreditacija laboratorija, odnosno uvjeti koje laboratoriji moraju zadovoljiti da bi bili akreditirani, osobito se to odnosi na osnovne fizikalno-kemijske, kemijske i mikrobiološke pokazatelje. Izazovi pred ne samo hrvatskim, već i laboratorijima ostalih zemalja članica Europske unije ostaju kod određivanja pokazatelja s liste prioriternih i prioriterno opasnih tvari.

Nadalje, Ministarstvo poljoprivrede, sukladno Pravilniku na svojoj internetskoj stranici objavljuje redovito ažurirani popis laboratorija ovlaštenih za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda, kojih je u ovom trenutku 32.

Započeta suradnja Ministarstva poljoprivrede-Uprava vodnoga gospodarstva s Hrvatskom akreditacijskom agencijom i dalje se nastavlja, u smislu uspostavljanja sustava obavještanja o promjenama u području akreditacije ovlaštenih laboratorija te usklađivanja naziva metoda s nazivima pokazatelja iz propisa iz područja vodnoga gospodarstva.

Na kraju je važno istaknuti da su se ovlašteni laboratoriji prilagodili zahtjevima proisteklim prijenosom pravne stečevine EU u nacionalno zakonodavstvo, provodeći pri tome sustavna educiranja svojih djelatnika, sudjelujući u međulaboratorijskim poredbenim ispitivanjima te primjenjujući odgovarajuće analitičke metode ispitivanja, čime su doprinijeli sustavnom poboljšanju rada laboratorija. Isto tako i ovaj je Stručni sastanak je ispunio svoju svrhu održavanja, jer su predstavnici ovlaštenih laboratorija, znanstvenih djelatnika i ostalih sudionika u međusobnoj interakciji razmjenjivali nove spoznaje, probleme s kojima se susreću u radu, iskustva s novim analitičkim tehnikama i različitim analitičkim metodama, sve što je neophodno za daljnje unaprjeđenje rada laboratorija. ■

Posjet Lubenicama na otoku Cresu